

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Taajuusylijäämä yhteiskunnallisiksi hyödyiksi ja talouskasvuksi”

KOM(2009) 586 lopullinen

(2011/C 44/33)

Esittelijä: **Anna Maria DARMANIN**

Euroopan komissio päätti 28. lokakuuta 2009 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Taajuusylijäämä yhteiskunnallisiksi hyödyiksi ja talouskasvuksi

KOM(2009) 586 lopullinen.

Asian valmistelusta vastannut ”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 1. kesäkuuta 2010.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 14.–15. heinäkuuta 2010 pitämässään 464. täysistunnossa (heinäkuun 15. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 141 puolesta ja 1 vastaan 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK pitää komission tiedonantoa aiheesta ”Taajuusylijäämä yhteiskunnallisiksi hyödyiksi ja talouskasvuksi” tervetulleena. Kyse on hyvin tärkeästä askeleesta kohti Eurooppa 2020 -strategian tavoitetta ”älykkästä, kestävästä ja osallistavasta kasvusta”, sillä taajuusylijäämä on kiinteä osa tulevaa eurooppalaista digitaalistrategiaa.

1.2 ETSK tukeekin komission aikomusta varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat vuoden 2012 määräaikaan taajuuksien vapauttamiseksi. ETSK ymmärtää, että muutamalla jäsenvaltiolla voi olla tässä suhteessa vaikeuksia ja realistisia perusteita määräjän noudattamatta jättämiselle. Määräjän noudattamatta jättämiselle tulisi kuitenkin olla päteviä syyt, ja taajuudet tulisi vapauttaa mahdollisimman pikaisesti tammikuun 2012 jälkeen.

1.3 ETSK toteaa, että hyvin rajallisen resurssin muodostavien taajuuksien ylijäämä voi tarjota Euroopalle merkittävää taloudellista ja yhteiskunnallista hyötyä, jos sen käyttö määritellään asianmukaisesti ja varmistetaan. Sillä voidaan parantaa entisestään eurooppalaisia yhtenäismarkkinoita ja myös lisätä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Näin varmistetaan EU:n asettamien sosiaalisten tavoitteiden osittainen saavuttaminen.

1.4 ETSK pitää tätä digitaalistrategian lippulaivahanketta myös tehokkaana välineenä EU:n etujen ajamiseksi. Aikana, jona EU-kriittisyys on kasvussa ja jona ihmiset eivät ymmärrä täysin yhdenmukaisen Euroopan potentiaalia, taajuusylijäämä tarjoaa selkeän ja konkreettisen hyödyn sekä kansalaisille että yrityksille. Lisäksi kyseinen hanke nostaa kuluttajansuojan tasoa, eikä prosessin tulisi aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia loppukäyttäjille.

1.5 ETSK kehottaa komissiota käynnistämään yhdenmukaisen viestintästrategian analogisesta digitaaliseen järjestelmään siirtymisen sekä sen tuoman hyödyn perustelemiseksi.

2. Johdanto ja taustatietoa

2.1 Siirtyminen analogisista digitaalisiin maanpäällisiin televisiolähetyskanavaksi Euroopassa tulee vapauttamaan erittäin arvokkaita radiotaajuuksia, koska digitaalinen lähetystekniikka on analogista tehokkaampaa. Siirtymisen synnyttämä ”taajuusylijäämä” tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet monenlaisten palvelujen tarjonnalle.

2.2 Se tarjoaa Euroopalle ainutlaatuisen tilaisuuden vastata taajuuksien kasvaneeseen kysyntään. Taajuuksilla pystyttäisiin ennen muuta viemään langaton laajakaista maaseudulle ja tasoittamaan näin digitaalista kuilua. Niin ikään pystyttäisiin vauhdittamaan langattomien palvelujen yleistymistä. Taajuusylijäämän avulla voidaan siten myötävaikuttaa merkittävästi kilpailukykyyn ja taloudellisen kasvun tavoitteiden saavuttamiseen ja tyydyttää Euroopan kansalaisten yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja taloudellisia tarpeita.

2.3 Taajuusylijäämän taajuudet tulevat saataville koko Euroopassa suhteellisen lyhyellä aikavälillä, koska jäsenvaltioiden on määrä lopettaa analogiset lähetykset vuoteen 2012 mennessä.

2.4 Komissio on todennut, että nopea laajakaistainfrastruktuuri on tärkeä tekijä monessa kehityslinjassa, jotka ovat ehdottomia edellytyksiä siirtymiselle tietointensiiviseen ja vähähiiliseen digitaalitalouteen. Neuvoston vahvistamassa talouden elvytys-suunnitelmassa on jo asetettu tavoitteeksi saavuttaa laajakaistan 100-prosenttinen kattavuus vuosina 2010–2013.

2.5 Syntyy myös uusia innovointimahdollisuuksia. Ilmeisimmät innovaatiomahdollisuudet tarjoutuvat televisiotoiminnassa, sillä taajuusylijäämää tarjoaa lähetystoiminnan harjoittajille suuria määriä taajuuksia palvelujen kehittämistä varten. Kosolti mahdollisuuksia avautuu myös palvelupainotteisille aloille, joilla voidaan saavuttaa merkittäviä yhteiskunnallisia hyötyjä, esimerkiksi terveydenhuollon, verkko-opiskelun, sähköisen hallinnon ja sähköisten palvelujen esteettömyyden aloilla. Sama koskee aloja, joilla pienet ja keskisuuret yritykset voivat hyötyä paremmasta pääsystä taloudellisen toiminnan piiriin.

3. Taajuusylijäämän taloudellinen ja yhteiskunnallinen hyöty

3.1 Mahdollinen taloudellinen vaikutus riippuu uusien palvelujen tulevan kysynnän tosiasiallisesta tasosta, jota on tässä vaiheessa vaikea ennakoida. Komission äskettäin teettämässä selvityksessä arvioitiin kuitenkin, että taajuusylijäämän Euroopan tason koordinoiminen mahdollinen taloudellinen hyöty – jos se saadaan toteutettua ennen vuotta 2015 – on 15 vuoden kuluessa kaikkiaan 20–50 miljardia euroa yksin toimiviin jäsenvaltioihin verrattuna. Arviossa on otettu huomioon mahdolliset uudet sovellukset, kuten kehittyneet maanpäällinen televisiolähetystoiminta ja langaton laajakaista.

3.2 Yhdenmukaiset olosuhteet EU:ssa hyödyttävät teknologia-alaa, sillä valtaosa käytetyistä välineistä tullaan standardisoimaan ja virtaviivaistamaan. Lisäksi alalla edistetään merkittävästi innovoinnin potentiaalia ja sen tavoitehakuisuutta. Tämä on erityisen hyödyllistä teollisuuden ja nimenomaan niiden toimijoiden kannalta, jotka ovat investoineet runsaasti innovointiin.

3.3 Taajuuksien vapauttamisen pääasiallinen yhteiskunnallinen vaikutus olisi laajakaistayhteyksien yleisen saatavuuden parantuminen. Osalla maaseutualueista ei vielä tänäänkään ole asianmukaista internetyhteyttä. Taajuusylijäämän avulla internet voidaan saada kaikkien ulottuville, ja internetpalveluiden käyttö laajenee, mikä vahvistaa sisämarkkinoita entisestään. Koska laajakaistayhteydet ovat tulevaisuudessa saatavilla myös useimilla maaseutualueilla, ETSK ennakoii, että yrityksillä on entistä suuremmat mahdollisuudet sijoittua kaupunkialueiden ulkopuolelle. Tämän seurauksena viestintä- ja logistiikkasyistä nykyisin yhä kaupunkialueille keskittyvä teollisuus voi hajaantua myös muualle. Tällaiset siirtymiset saattaisivat lisätä työllisyyttä maaseutualueilla, ja niillä voisi olla myös ympäristöä hyödyttäviä seurauksia (sillä kaupunkialueiden ylikansoittuminen ei edistä kestäväpohjaisia käytänteitä). Komitea kuitenkin toistaa jälleen eri lausunnoissaan esiin tuomansa näkemyksen, että yleinen laajakaistapalvelu on oltava kaikkien kansalaisten ulottuvilla ja että on ryhdyttävä toimenpiteisiin esteettömän pääsyn varmistamiseksi vammaisille.

3.4 Kuluttajien valinnanvapaus lisääntyy, sillä televisiokanavien samoin kuin ensiluokkaisten palveluiden määrä kasvaa samalla kun tarvittavien taajuuksien määrä vähenee. Myös mahdollisuus katsoa televisiolähetyksiä langattomien multimediaalaitteiden avulla antaa televisiolähetyksen saatavuudelle uuden ulottuvuuden. Lisäksi taajuusylijäämä parantaa huomattavasti käyttäjien elämänlaatua. ETSK toteaa, että jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että kuluttajat pysyvät asianmukaisesti suojattuina analogisten televisiolähetyksen lopettamisen aikana, ja huolehtia siitä, ettei tarpeettomia kustannuksia siirretä asiakkaille.

3.5 Taajuusylijäämän lisäetuna on, että se osoittaa, mitä mahdollisuuksia ja etuja tarjoaa unioni, jonka jäsenvaltioissa noudatetaan samoja standardeja. Aikana, jona EU-kriittisyys on kasvussa, taajuusylijäämä on yksi konkreettisista hyödyistä, joista koko EU:ssa voi nauttia.

4. Huomioon otettavat näkökohdat

4.1 Analogisten televisiolähetyksen lopettaminen ja digitaalisiin lähetyksiin siirtyminen parantaa epäilemättä taajuuksien käyttöä. Digitaalisessa järjestelmässä jokaisella (8 MHz -laajuudella) radiotaajuuskanavalla voidaan lähettää keskimäärin 5 tai 6 televisiolähetystä. Tämä tarkoittaa, että kun siirtyminen digitaalisiin lähetyksiin on saatu päätökseen, televisiolähetyksen vaatimien taajuuksien määrä supistunee viidennekseen tai kuudennekseen aiemmasta. Maissa, joissa otetaan käyttöön yhden taajuuden verkot (SFN), television taajuuksien tarve saattaa kutistua jopa kymmenyksen aiemmasta, jos ne jaetaan optimaalisella tavalla eri televisioverkkojen kesken.

4.2 Näin vapautuvat taajuudet ovat epäilemättä arvokas resurssi, erityisesti maissa, joissa kaapelitelevisio on heikosti kehittynyt ja vapaita radiotaajuuksia on vähän. Vapautuvia taajuuksia voidaan parhaiden käyttää langattomiin laajakaistayhteyksiin, jotka ovat erityisen arvokkaita maaseutualueilla, joilla nopeiden internetyhteyksien puute on epäilemättä jarruttanut talouden kehitystä ja aiheuttanut sosiaalista syrjäytymistä. Komitea katsoo, että kyseiset palvelut auttavat syventämään edellä mainittujen alueiden taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.

4.3 Perusteita analogisesta digitaaliseen järjestelmään siirtymiselle ei ehkä ole tuotu aiemmin selkeästi esiin. Kansalaisilla saattaa olla käsitys, että siirtymisellä pyritään ainoastaan lisäämään tv-operaattoreiden voittoja, sillä se saattaa aiheuttaa laitekustannuksia kotitalouksille. Siksi on ratkaisevan tärkeää valmistella ja toteuttaa asianmukainen viestintästrategia, jotta siirtymisen todellinen syy saadaan yleiseen tietoon.

4.4 Jotta yleispalvelu voidaan mahdollistaa koko EU:ssa ja kaikille unionin kansalaisille, on välttämätöntä, että kaikki jäsenvaltiot jakavat yhteisen kaistan. Paras mahdollinen valinta on 800 MHz taajuus, joka sijaitsee UHF-alueen 790–862 MHz osakaistassa.

4.5 Euroopan posti- ja telehallintojen yhteistyöelin CEPT vastaa 800 MHz kaistan yhdenmukaistamista koskevien teknisten määräysten laatimisesta läheisessä yhteistyössä eri maiden kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, joilla on tarkat tiedot maidensa taajuustilanteesta.

4.6 Jotta 800 MHz taajuus voidaan avata langattomalle laajakaistaviestinnälle, jäsenvaltioiden on saatava analogisten televisiolähetyksen lopettamisprosessi päätökseen tiettyyn päivämäärään mennessä. Tällä hetkellä määräajaksi on asetettu 1. tammikuuta 2012, mutta vaikuttaa siltä, että kaikki jäsenvaltiot eivät tule sitä noudattamaan. On kuitenkin ratkaisevan tärkeää, että kyseiset jäsenvaltiot seuraavat muita suhteellisen pikaisesti vuoden 2012 aikana.

4.7 Monet digitaaliseen järjestelmään siirtyvien maiden tv-operaattorit, joiden on siis vaihdettava lähettimensä digitaalisiksi, eivät pysty heikon taloudellisen tilanteensa vuoksi hankkimaan ongelmitta toimivia (yleensä EU:ssa valmistettuja) laitteita. Vaikeissa nykyolosuhteissa ne joutuvat hankkimaan halvempia, mutta myös heikompitehoisia ja vähemmän luotettavia laitteistoja, jotka on yleensä valmistettu Kaukoidässä. Kyseiset laitteet saattavat kuitenkin olla käyttökeltvottomia jo kahden-kolmen vuoden päästä, jolloin operaattoreiden on hankittava jälleen uusia (toivottavasti entistä luotettavampia ja tehokkaampia) laitteita.

4.8 Nykyisessä taloustilanteessa erityisesti pienillä TV-operaattoreilla saattaa olla vaikeuksia rahoittaa järjestelmämuutoksen vaatimaa laitteistojen vaihtoa. ETSK katsoo näin ollen, että käyttöön tulisi ottaa jonkin muotoiset ennakkorahoitusjärjestelyt, joilla voitaisiin tukea näiden pk-yritysten sopeutumista uusiin teknologioihin. Tuen ei välttämättä tarvitse olla avustusten muodossa, vaan se voi liittyä varojen saatavuuteen ennen investointia. Nämä rahat maksettaisiin lainojen tapaan takaisin asianmuksessa ajassa. Lisäksi tulisi harkita takuujärjestelyitä pk-yritysten auttamiseksi alalla.

4.9 On olemassa riski siitä, että televisiopalvelut ovat loppukäyttäjien kannalta laadultaan heikkoja ja että lähetystoiminnan harjoittajille aiheutuu taloudellisia menetyksiä, kun ne joutuvat ajoittaisten talousvaikeuksien vuoksi investoimaan kahdesti. Siirtymisprosessin pidentäminen tai lähetystoiminnan harjoittajille suunnattu taloudellinen tuki auttaisi välttämään näitä ongelmia ja mahdollistaisi verkon yhdenmukaisen toimeenpanon kaikissa jäsenvaltioissa.

4.10 Jäsenvaltioille suositellaan 790–862 MHz osakaistan vapauttamista taajuusyliäämän tuottamiseksi, mutta ne eivät ole velvoitettuja siihen. Mikäli jossain maassa taajuustilanne on sellainen, että kaikkia tv-lähetysoalveluita ei saada mahduttettua muille UHF-alueen taajuuksille, niin kyseinen valtio voi säilyttää tv-lähetyksiä 800 MHz kaistalla. Jäsenvaltiot voivat myös halutessaan päättää sijoittaa kompromissiratkaisuna sekä tv-lähetyksiä että langattomia laajakaistapalveluita samalle kaistalle.

4.11 Koska kaikki jäsenvaltiot tulevat luultavasti pitkällä aikavälillä käyttämään 800 MHz kaistaa langattomiin laajakaistapalveluihin, on oleellista kehittää asianmukaisia teknisiä määryksiä haitallisten "rajaefektien" välttämiseksi, sillä ne haittaisivat matkaviestintäverkon alhaisen tehotason vuoksi langattomia laajakaistapalveluita.

4.12 Sama ongelma nousee esiin EU:n naapurimaiden kohdalla. Kyseisten maiden korkeatehoiset lähetykset 800 MHz kaistalla häiritsevät luultavasti naapurissa sijaitsevilla EU:n jäsenvaltioissa käyttöön otettavia langattomia laajakaistapalveluita. Kun EU:n naapurimaan kanssa syntyy häiriöihin liittyviä ongelmia, ainoana ratkaisuna on neuvotella kyseisen maan kanssa sopimus sen rajan lähellä sijaitsevien lähettimien taajuuksista, mutta tämä saattaa olla vaikeaa.

4.13 800 MHz kaistan käytöllä taajuusyliäämää tavoittelevien jäsenvaltioiden ideaalitavoitteena on tasapainottaa taloudel-

linen ja yhteiskunnallinen hyöty asianmukaisesti. Tämän mahdollistaa se, että vapautuvia taajuuksia käyttävät televiestintäoperaattorit, jotka hyötyvät siis taajuuksien vapautumisesta, sekä tv-operaattorit, jotka hyötyvät käytettävissä olevan taajuusalueen paremmasta hyödyntämisestä sekä korkean lisäarvon lisäpalveluista (esimerkiksi sähköisen terveydenhuollon, verkko-opiskelun, sähköisen hallinnon ja sähköisten palvelujen esteettömyyden kaltaisista interaktiivisista sovelluksista).

4.14 Jäsenvaltioiden tulisi pyrkiä yleishyödyllisten palveluiden toteuttamiseen digitaalisessa televisioverkossa ja samalla mahdollistaa helposti saatavia palveluita uusien langattomien laajakaistapalveluiden avulla, jotka voidaan ottaa käyttöön taajuusyliäämän ansiosta. Tasapainoisella lähestymistavalla taataan sekä tv- että televiestintäoperaattoreiden taloudelliset intressit.

4.15 Taajuusyliäämän toteuttamisen hyvin kiintoisa näkökohta on, että tv-palveluiden saatavuus uusien sukupolvien matkapuhelinverkoissa (3G:stä eteenpäin) lisääntyy. Tämä tarkoittaa, että tietyssä mielessä matkapuhelinoperaattorit tarjoaisivat samoja palveluita kuin nykyisin perinteiset tv-operaattorit, mikä luo uuden kilpailutilanteen.

On kuitenkin suositeltavaa välttää sellaisten hybridiverkkojen syntyä, jotka ovat samanaikaisesti sekä tv- että matkaviestintäoperaattoreiden käsissä. Näin nämä kaksi alaa voivat säilyä täysin riippumattomina, ja lisäksi torjutaan yritysmallit, jotka saattavat osoittautua kuluttajille haitallisiksi.

4.16 Interaktiivisia sovelluksia, joita tv-operaattorit voivat tarjota uusien digitaalisten lähetyksensä puitteissa, voidaan kehittää minkä tahansa interaktiivisia televisiolähetyksiä koskevan standardin perusteella. On kuitenkin suositeltavaa käyttää MHP-standardin (*Multimedia Home Platform*, interaktiiviseen digitaaliseen televisioon tähtäävän DVB-hankkeen puitteissa luotu avoin välitysohjelmistojärjestelmän standardi) kaltaisia teknologioita, sillä se on eurooppalainen ja täysin avoin teknologia. Siitä ei siis tarvitse maksaa tekijänpalkkioita, ja se tarjoaa siten taloudellisia etuja operaattoreille ja ennen kaikkea loppukäyttäjille. Muitakin teknologioita on saatavilla, mutta on suositeltavaa valita avoin standardi ja näin varmistaa uuden teknologian saatavuus loppukäyttäjien kannalta.

4.17 Jäsenvaltioiden koordinoitu yhteistyö on tehokkain tapa toteuttaa digitaaliseen järjestelmään siirtyminen EU:ssa. Näin varmistetaan jatkuva kokemustenvaihto erityisesti digi-tv:n verkko-suunnittelun alalla ja taajuusyliäämän mahdollisimman tehokkaasta käytöstä. Komitea katsoo, että kansallisilla yleisradioyhtiöillä tulisi olla keskeinen rooli tässä EU:n sisäisessä vaihdannassa. Niiden julkinen asema merkitsee, että niiden tulisi tarjota julkista palvelua. Yleisradioyhtiöiden tulisi siksi tarjota konsulttipalveluita muiden EU:n sisäisten ja ulkopuolisten maiden yleisradioyhtiöille. Tämän lähestymistavan selkeänä etuna olisi uusien jäsenvaltioiden tv-operaattoreiden – joiden digitaalisten tv-verkkojen kehitys on yleensä jäljessä – nopea ja tehokas kouluttaminen.

4.18 Kun 800 MHz kaista avataan uusille langattomille laajakaistapalveluille, on otettava huomioon myös se, että ne tv-operaattorit, jotka nyt lähettävät VHF-alueella, saattavat joutua (myöhemmin määriteltävänä ajankohtana) siirtymään UHF-alueelle, mikäli asianomaisia VHF-kanavia käytetään digitaalisiin radiolähetyksiin (DAB, *Digital Audio Broadcasting*). Siirtyminen digitaalisiin radiolähetyksiin ei itsessään kasvata taajuusyliäämää, koska vielä ei ole selvää, tullaanko perinteiset radiolähettykset lopettamaan. Lisäksi lopettamistapauksessa vapautuneen kaistan osuus on niin pieni, ettei se kasvata taajuusyliäämää merkittävästi. Uudet DAB-palvelut käyttävät kuitenkin joka tapauksessa samaa VHF-aluetta kuin tv-operaattorit nykyisin, joten se lisää osaltaan UHF-alueen kanavien 21–60 spektrin ahtautta.

4.19 On myös todettava, että kun 800 MHz kaista avataan uusille palveluille, ne tv-operaattorit, jotka nyt käyttävät kanavia 61–69 (800 MHz kaistalla), joutuvat siirtymään UHF-alueen toiselle kanavalle, kun taas ne operaattorit, jotka nykyisin käyttävät kanavia 21–60 eivät joudu tekemään muutoksia. Tämä asettaa 800 MHz kaistaa käyttävät operaattorit selkeästi huonompaan asemaan, sillä muutokset vaativat aikaa ja rahaa. Samalla niiden on pakko sammuttaa lähettimensä kanavien vaihdon ajaksi, jolloin ne menettävät ajoittaisesti mainostuloja. Näille heikommassa asemassa oleville tv-operaattoreille tulisi siis tasapuolisuuden nimissä tarjota taloudellista tukea valtiontukea koskevien perustamissopimuksen määräysten mukaisesti.

4.20 Taajuuspektrien optimaalisen tehokkuuden saavuttaminen edellyttää selkeästi, että käyttöön otettavat uudet teknologiat (kuten MPEG-4 -koodaus ja DVB-T2 -formaatti) mahdollistavat tv-ohjelmien mahdolluttamisen kapeammalle kaistalle. Samalla näiden uusien teknologioiden käyttöönotto ei saa lisätä merkittävästi loppukäyttäjien kustannuksia, sillä muuten ei voida taata uusien palveluiden yleistä saatavuutta.

4.21 Myös yhden taajuuden verkot (*Single Frequency Networks*, SFN) tarjoavat hyödyllisen teknologian (rajallisten) taajuusresurssien optimaaliseksi hyödyntämiseksi. Tällä teknologialla alueellinen verkko voidaan toteuttaa yhtä ainoaa taajuuskanavaa käyttäen, kun tavanomaisissa monitaajuusverkoissa keskikokoinen televisioverkko vaatii ainakin kolmea tai neljää taajuutta. Jotta voidaan käyttää vain yhtä taajuutta, verkon kaikki lähetimet on synkronisoitava yhteisen viiteajan avulla. Nykyisin ainoa synkronisointimenetelmä perustuu GPS-satelliittipaikannusjärjestelmään, joka on täysin Yhdysvaltain hallinnassa oleva sotilaallinen sovellus. Se tarkoittaa, että kaikki digitaaliset SFN-televisioverkot ovat täysin riippuvaisia tästä järjestelmästä, jota Yhdysvaltain

viranomaiset voivat muuttaa tai jonka ne voivat lopettaa milloin vain, mikä aiheuttaisi kyseisille operaattoreille valtavia ongelmia.

4.22 GPS ei kuitenkaan ole ainoa järjestelmä, joka mahdollistaa verkon synkronisoinnin. Yhteiseen synkronisointiin voidaan käyttää myös vaihtoehtoisia järjestelmiä. EU voisi pyrkiä saattamaan Galileo-hankkeen nopeasti loppuun, sillä se voisi tarjota eurooppalaisen vaihtoehdon GPS:lle ja mahdollistaa EU:n jäsenmaiden riippumattomuuden Yhdysvaltain sotilaallisesta järjestelmästä.

4.23 Järjestelmä, jota on ehdotettu taajuusyliäämän optimaalisen hyödyntämisen varmistamiseksi, on älykäs langaton laajakaistalaitteisto, joka pystyy automaattisesti tunnistamaan vapaita radiotaajuuksia (myös olemassa olevien tv-lähetysten väliltä) ja dynaamisesti hyödyntämään vapaana olevia alueita seuraamalla normaalin toimintansa aikana jatkuvasti taajuuksien vapautumista. Nämä järjestelmät (kognitiivinen radioteknologia) tarjoaisivat täydellisen teknisen ratkaisun taajuusyliäämän maksimimiseksi, mutta riskinä on, että loppukäyttäjien kustannukset nousisivat tasolle, joka estäisi taajuusyliäämän yleishyödyllisyyden.

4.24 Jotta 800 MHz kaista voidaan täysin avata uusille langattomille laajakaistapalveluille, kaikki alhaisen tehon lähetyjärjestelmät, joita käytetään esimerkiksi viihde- tai urheilutapahtumissa (langaton mikrofoni) tulisi siirtää tämän alueen ulkopuolisille taajuuksille, sillä muuten uusille palveluille aiheutuu haitallisia häiriöitä. Nämä järjestelmät toimivat yleensä vapailla taajuusalueilla, jotka ovat jääneet käytössä olevien televisiolähetystaajuuksien väliin. Osa järjestelmistä on tarkoitettu ammattimaiseen käyttöön (esimerkiksi olympialaisten tai virallisten konserttien aikana), ja ne käyttävät yleensä UHF-alueen lisensioituja osia. Lukuisat muut järjestelmät toimivat yleislupien perusteella eivätkä edellytä erillislisenssejä. EU:n tasolla tulisi siis suunnitella koordinoitusti näiden palveluiden tarkkaa sääntelyä sen varmistamiseksi, että jäljelle ei jää häiriöiden aiheuttajia, jotka haittaavat taajuusyliäämän hyödyntämistä senkin jälkeen, kun siirtymä analogisista televisiolähetyksistä on saatu toteutettua.

4.25 Ongelmallinen kysymys on myös sotilaallisten UHF-palveluiden olemassaolo eräissä jäsenvaltioissa ja EU:n naapurivaltioissa. Kyseiset palvelut aiheuttavat myös häiriöitä uusille viestintäpalveluille. Näiden maiden sotilasviranomaisten kanssa on ryhdyttävä diplomaattisiin neuvotteluihin, jotta kyseiset palvelut voidaan siirtää toisille radiotaajuusalueille.

Bryssel 15. heinäkuuta 2010

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Mario SEPI